
FOLKETINGET

Europaudvalget og Retsudvalget

EU-konsulenten

EU-note

Til: Udvalgenes medlemmer

Dato: 8. februar 2015

Debat om parlamentarisk kontrol med Europol

Sammenfatning

Europa-Parlamentets LIBE-udvalg vedtog den 7. februar en betænkning om forslaget til Europol-forordningen. Betænkningen kommer bl.a. med konkrete forslag til, hvordan Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter i fællesskab skal udføre opgaven med at kontrollere Europol, som de fik med Lissabontraktaten i 2009. Europa-Parlamentets LIBE-udvalg placerer sig selv i centrum for denne opgave.

Denne note beskriver debatten om den parlamentariske kontrol med Europol med særlig fokus på reaktionerne fra de nationale parlamenter på LIBE-udvalgets betækningsudkast.

Baggrund

Med Lissabontraktaten fra 2009 fik de nationale parlamenter bl.a. til opgave sammen med Europa-Parlamentet at føre kontrol med det europæiske politi-agentur Europol¹. De nærmere regler for denne kontrol skulle ifølge traktaten fastlægges af Europa-Parlamentet og Rådet i en ny forordning, som skulle vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure.

Kommissionen fremlagde i december 2010 en **meddelelse** med Kommissionens overvejelser vedrørende den parlamentariske kontrol med Europol². Folketingets Europaudvalg svarede på meddelelsen ved brev af 7. april 2010³. Heri udtrykte Europaudvalget bl.a. – i lighed med en række andre nationale parlamenter – ønske om, at den parlamentariske kontrol med Europol skulle gennemføres på en så enkel og omkostningseffektiv måde som mulig.

Kommissionen fremsatte derefter den 27. marts 2013 sit **forslag til forordning** om Europol⁴. Forordningen skal erstatte Europols nuværende retsgrundlag fra 2009⁵ og indeholder foruden nye regler for Europols virke nogle overordnede bestemmelser om parlamentarisk kontrol. Kommissionens forslag er gennemgået i EU-note af 9. april 2013⁶.

For så vidt angår reglerne for den parlamentariske kontrol med Europol er Kommissionens udspil dog meget lidt detaljeret. Kommissionens foreslår, at bestyrelsesformanden hhv. Europols direktør skal give møde for Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter, når disse anmoder om det. Endvidere foreslås det, at Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter høres om Europols strategiske flerårige arbejdsprogram, ligesom parlamenterne skal holdes underrettet via årlige aktivitetsrapporter og endelige regnskaber samt trusselvurderinger, strategiske analyser og generelle situationsrapporter.

Men Kommissionens forslag kommer nærmere ikke ind på, hvordan parlamenterne skal mødes, og hvordan kontrollen nærmere skal tilrettelægges (hvilket formentlig må tilskrives Kommissionens ulyst til at lægge sig ud med parlamenterne ved at foreslå en bestemt samarbejdsform).

¹ TEUF artikel 88.

² KOM (2010)776.

³ EUU – KOM(2010)776 - Bilag 2.

⁴ KOM(2013)173.

⁵ Rådets afgørelse af 6. april 2009 om oprettelse af Den Europæiske Politienhed (Europol) - (2009/371/RIA).

⁶ <http://www.eu-opslysningen.dk/upload/application/pdf/c366de7d/12E25.pdf>

LIBE-udvalget foreslår enhed for parlamentarisk kontrol

Forslaget har været behandlet i Europa-Parlamentets Udvalg vedrørende Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (LIBE-udvalget).

LIBE-udvalgets rapporteur, Díaz de Mera, fremlagde den 19. juni 2013 sit betækningsudkast om Europol-forslaget, som bl.a. indeholdt forslag til en ordning om den parlamentariske kontrol.

Den parlamentariske kontrol med Europol var også temaet for et **interparlamentarisk møde den 14. november 2013** mellem LIBE-udvalget og repræsentanter fra de nationale parlamenter. Der mødte dog kun repræsentanter op fra 7 nationale parlamenter. Folketinget var repræsenteret ved Karsten Lauritzen (V).

Den 7. februar vedtog LIBE-udvalget sin endelige betænkning med ændringsforslag til Europol-forslaget. Hovedpunkterne i udvalgets forslag til parlamentarisk kontrol er følgende:

Der oprettes en **fælles parlamentarisk kontrolgruppe** (Joint Parliamentary Scrutiny Group) bestående af samtlige (56) medlemmer af Europa-Parlamentets kompetente udvalg (dvs. LIBE-udvalget) samt af et medlem og en stedfortræder fra hvert nationalt parlament. Parlamenter med to kamre kan sende en repræsentant fra hvert kammer.

Den parlamentariske kontrolgruppe ledes af formanden for Europa-Parlamentets kompetente udvalg (LIBE-udvalget) sammen med repræsentanten for parlamentet i det land, der har formandskabet for EU.

Alle møder i kontrolgruppen holdes i Europa-Parlamentets lokaler og møderne indkaldes på initiativ af EP-udvalgets formand.

Dokumenter til brug for kontrollen med Europol, herunder fortrolige dokumenter, tilsendes og drøftes i den fælles parlamentariske kontrolgruppe. Disse dokumenter omfatter navnlig:

- Europols årlige aktivitetsrapport
- Europols årlige og flerårige arbejdsprogram
- Den årlige rapport om Europol fra EU's tilsynsførende for Databeskyttelse
- Kommissionens rapport om evaluering af Europol.

Kandidater til posten som Europols direktør skal i høring foran den parlamentariske kontrolgruppe. Gruppen kan stille spørgsmål til kandidaterne og kan til slut afgive indstilling om deres foretrukne kandidat(er). Eventuelle forelæggelser af direktøren skal også forelægges for kontrolgruppen.

Reaktioner fra de nationale parlamenter

En række nationale parlamenter har sendt bemærkninger til LIBE-udvalgets oprindelige betækningsudkast fra juni 2013.

Gennemgående har flere af parlamenterne givet udtryk for bekymring over, at Europa-Parlamentet tilsyneladende vil sætte sig tungt på kontrollen af Europol på bekostning af de nationale parlamenter.

Den svenske rigsdag, begge kamre af UK's parlament, det lettiske parlament, det irske parlament og det italienske senat har samstemmende kritiseret, at den foreslåede parlamentariske kontrolgruppe ville give LIBE-udvalgets medlemmer væsentlig flere sæder end de nationale parlamenter. Parlamenterne har i den forbindelse understreget vigtigheden af, at de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet deltager i det fælles parlamentariske forum på lige vilkår. En tilsvarende kritik blev i øvrigt fremført af Marc ANGEL fra **Luxembourgs deputeretkammer** på COSAC-formandsmødet i Athen den 27. januar 2014. **Det irske parlament** kritiserede også betækningsudkastet for at give LIBE-udvalget og navnlig dets formand, en alt for central rolle i den parlamentariske kontrol, bl.a. med henvisning til, at alle møder indkaldes af formanden for EP's udvalg.

Det italienske senat tilføjede i den forbindelse, at hvert nationalt parlament burde være repræsenteret i den parlamentariske enhed med mindst 6 medlemmer, og at antallet af medlemmer fra Europa-Parlamentet burde udgøre 1/3 af det samlede antal medlemmer fra de nationale parlamenter.

Det lettiske parlament, UK House of Commons og det irske parlament har også kritiseret LIBE-udvalgets ændringsforslag for at være alt for detaljerede, og at det derfor vil blive vanskeligt at foretage efterfølgende tilpasninger af procedurerne, idet selv de mindste ændringer skulle vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure. Ifølge det **lettiske** og **det irske parlament** er LIBE-udvalgets fremgangsmåde i øvrigt også i strid med sædvanlig praksis for interparlamentarisk samarbejde og med Protokollen om de nationale parlameters rolle i EU. Herefter skal procedurerne for interparlamentarisk samarbejde i EU fastlægges i fællesskab af Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter.

Letlands Parlament kritiserer videre, at Europa-Parlamentet lægger op til at dokumenter om bl.a. trusselsvurderinger, strategiske analyser og rapporter vedr. Europol kun sendes til den fælles parlamentariske kontrolgruppe og ikke til samtlige nationale parlamenter.

Endelig er **den svenske Rigsdag** og **UK House of Lords** bekymret for, om den fremtidige kontrol kommer til at medføre en indblanding i Europols konkrete administrative afgørelser. **Rigsdagen** understreger vigtigheden af at holde lovgivende og udøvende magt adskilt og anfører, at den parlamentariske kontrol med Europol snarere bør fokusere på opfølgningen af resultater og strategier end på kontrollen med konkrete beslutninger⁷. **Rigsdagen** frygter også, at udnævnelsen af Europols direktør bliver en politisk proces. Hermed hentydes formentlig til forslaget om at kontrolgruppen skal gennemføre høringer og afgive indstilling om kandidaterne til posten som Europols direktør.

LIBE-udvalgets endelige betænkning af 7. februar tager dog kun meget lidt af kritikken på sig. Dog foreslog rapporteur'en oprindeligt i sit betækningsudkast, at de nationale parlamenter kun skulle have et enkelt medlem hver i kontrolgruppen. I den endelige betænkning repræsenteres de nationale parlamenter af et medlem plus en stedfortræder fra hvert parlament. Parlamenter med to kamre kan derfor sende en repræsentant fra hvert kammer.

Hvad sker der nu?

Næste skridt er afstemningen om betænkningen på Parlamentets plenarsamling den 24.-27. februar 2014 i Strasbourg. Her ventes Plenaren at give Europa-Parlamentets forhandlingshold mandat til at forhandle med Rådet i efteråret 2014.

Den parlamentariske kontrol med Europol forventes også at blive drøftet på Parlamentsformandskonferencen i april 2014 i Vilnius.

Med venlig hilsen

Thomas Fich

⁷ Brev af 12. september 2013.

3611